

Mjólkatrotið og javnaðarflokkurinn

Tað var löngu í 1943, at Javnaðarflokkurinn setti fram uppskot um eina planökonomiska skipan her á landi við tí endamáli at útbyggja all vinnulív bæði á landi og sjógví – harundir fullfíggjað uppskot til eina landbúnaðarskipan, ið vildi gívið landbúnaðinum nýggj virkislíkindi.

Tá ið Dimmalætting hefur at javnaðarmonnum í sambandi við skríving blaðsins um mjólkatrot, so er hetta heilt við síðuna av – og móti betri vitandi.

Landbúnaðarmálið er stórt og hefur djúpar røtur. »Jarnkýrnar« eru eitt líð í hesum máli; men áðrenn Dimmalætting leggur á javnaðarmenn, átti hon at nýtt tey røttu sjónýkjuni og kannað tær verulígu orsøkirnar til, at so illa er statt her á landi, at neyðugt er at framleida mjólk við maskinu.

Tað er einki nýtt, at landbúnaður okkara framvegis er á einum miðalaldarstigi. Hetta hava landsins pólitikkarar víta í meira enn mannaminni; men hvat hava teir gjørt fyri at bøta um brekini? – Einki!

Einasti flokkur, ið hefur havt eitt fullfíggjað og lutvís revolutionerandi uppskot, er javnaðarflokkurinn. Eftir tí skuldi setast í verk ein nýggj jarðaskipan, maskinstøðir stovnst og landið dyrkast upp eftir heilt fáum árum, landbrúkararnir fáa nýmótans arbeidssamboð, landbrúkskúli bygdur, keyps- og solumiðstöð sett á stovn o. s. fr.

Um skipabygging.

Tað er ein royndur lutur, at teir privatu ikki makta at reka fiskivinnuna. Í dag er tað soleiðis, at teir fáa ein hóp av peningum sum lán og stuðul og síðan skal hitt almenna kortini rinda stóran part av lønini hjá mannskapinum. Sum manganongdín hevur verið, er tann dagur neyvan fjarur, tá reidaravirkini einki hava at hugsa um enn at taka imóti ágóðanum, ið vunnin verður av stórpeninginum, ið hitt almenna spáðar til.

Tað er skiligt, at hetta er skeiva leiðin. Lat heldur hitt almenna byggja skipini og reka tey, tá tað kortini skal taka um endan í øllum, sum nýbygging og rakstrinum hoyr ír til.

Eitt landsreiðari er uppá sitt pláss; men harfyri skulu vit ikki forða dugnamonnum at fáa sær skip, tá teir kunnu reka og røkja tey uttan at vera samfelagnum til byrðu.

Er ivist ikki í, at stórir partur av okkara fólki er av hesi somu áskoðan – eisini tey, ið ikki til dagligt taka undir við javnaðarmonnum í teirra sosialistisku áskoðan á samfelagsviðskiftini.

Fiskimaður.

Varð hetta uppskot – henda nýskipan av landbúnaðinum – samtykt, vildi einki mjólkatrot verið í dag, og vit vóru sjálvbjargnir við eplum, grøneti, kjóti og øðrum; men hesum uppskoti havnaðu sambandsmenn og fólkafloksmenn – og tí hava vit í dag tær vanlukku »jarnkýrnar« at stríðast við.

Sambandsmenn og fólkafloksmenn hava ábyrgdina!

Tá ið fólkatíngið nýliga viðgjörði eina 5 ára ætlan uppá 57 milj. kr. til uppbyggingarendamál í Grønlandi, gingu vinstra og teir konservativu imóti, tí, sum teir segdu:

»stjórnin hevur víst frá sær at lata privatkapitalin taa ávirkan á útbyggingina.«

★

DAGBLADIÐ er í øðini um, at javnaðarmaður hevur fingið starv í Tinganesi, har jú ein hópur av fólki situr frammanundan. Hvi ikki eisini nevna, hvussu og hvadani nógv av teimum eru komin hagar?

AT um eitt fólk tekur 3 kg uppá í vekt, má kroppurin framleida ¼ miljón fleiri blóð líkam.

AT enskir mótaskeparar halda, at um 100 ár koma mannfólk og konufólk at ganga í fullkomuliga eins klæðum.

AT roknað verður við, at 80 pst. av allari opiðsframleiðslu í heiminum verður seld ólógliga.

AT í gomlum dögum vóru tað einstakir læknar, ið grøddu magsjúku við at »beks« sjúklingin í búkin.

AT galluproyndir í Paris vísa, at tað fyrsta mannfólkini raka við á einari kvinnu, eru beinin.

AT Stillahavið er umleið á stødd við alt fastlandið í heiminum.

AT í enska undirhúsinum stendur áltíð ein snúsdós til reidar. Allir parlamentlimirnir hava rætt til ein ókeypis »pris«.

AT størsti gullklumpur, ið nakrantíð er funnin, vá 100 kg og varð funnin í Australia fyri 100 árum síðan.

Flúgvupláss

Í eini samrøðu statsministari H. C. Hansen hevði við blaðmenninar ígjár, segði hann millum annað frá, at eitt málið, hann samráddist við landsstýrið um, var byggjan av flúgvuplássi. Talan var um at leggja tað antin á Sandoy ella í Vágum, men sakkunleikin mátti gera tann spurningin av. Um flúgvuplássið skuldi kunna nýtast av S. A. S. fløgforum, kom tað ætlandi at kosta einar 20 mill. kr.

Ráðharravitjan

Framhald frá 1. bls.

Árhus, har hann aftaná vanliga skúlagongd kom í prentaralæru. – Sum prentaralærlingur kom hann skjótt uppí fákligt og pólitiskt arbeiði og gjørdist álitismaður bæði á fakliga og pólitiska økinum. Innan fyri D.S.U. (Dansk socialdemokratisk ungdom) gjørdi hann eitt gott arbeiði og varð í 1929 valdur til skrivara fyri samgonguni. Frá 1933 til 1937 var hann formaður fyri D.S.U.; í hesum tíðarskeiðinum fekk hann nýggjar og størri útgávur at røkja. Hann var á fyrsta sinni valdur til fólkatingsmann í 1936 og hevur hann øll árin síðani sitið í Fólkatínginum. Í tíðarskeiðinum 1937–39 var hann leiðari av Javnaðarflokksins imfórmatíons- og propagandatænastu. Seinri tók hann við starvinum sum skrivari flokksins, og tá ið vinmaður hansara og starvsfelagi frá ungdómsárunum, Hans Hedtoft, doyði í 1955, var hann sjálvskrívaður at taka við sum formaður Javnaðarflokksins.

Tá ið Buhl skipaði samgongustjórn í 1945 varð hann fíggjarmála ráðharri, og hesum starvinum tók hann við aftur, tá ið Hedtoft skipaði stjórn í 1947–50. Tá javnaðarmenn aftur tóku við stjórnarvaldinum í 1953, gjørdist hann uttanríkisráðharri. Í 1955 – aftaná deyða Hedtofts – verður hann eisini forsetisráðharri. Aftaná valið 1957 kom stjórnarsamgonga í lag millum Javnaðarflokkin, teir radikalu og Rættisforbundið. Aftur nú verður hann bæði forsætis- og uttanríkisráðharri; men hevur nú lagt uttanríkisráðharrastarvið frá sær. At røkja hesar báðar sessir – fremstu álitissessir í stjórnini – man ikki vera hvønnns mans fori; men prógvar hetta, at H. C. Hansen er skilamaður við framúr arbeidsevnum.

Tað er ikki smávegis, ið avrikað er í hansara stjórnartíð. Frá at hava eitt valutaundirskot uppá fleiri hundrad miljónir krónur, hevur Danmark í dag ein valutaágóða uppá fleiri hundrad milj. kr. Arbeidsloysið var stórt, men er í dag komið niður í nærum einki. Ídnaðarframleiðslan er økt sum ongantíð áður. Fólkaþéttin og ein hóp av øðrum socialum lógum eru gjørdar av nýggjum ella hava fingið ábøtur o. s. fr. Samantikið hevur stjórnartíð H. C. Hansens verið ein

hin ríkasta og størsta uppbyggingartíð í søgu Danmarkar.

Jørgen Jørgensen, kenslumálaráðharri

er ein av kendastu monnum í danskum pólitikki og hevur sitið í Fólkatínginum nú í ein mannsaldur. Hann er ein av leiðarunum í Radikala flokkinum og hevur havt mong álitisstørv um hendi. Meðan Stauning var forsætisráðharri í árunum undan seinasta heimsbardaga var Jørgen Jørgensen kenslumálaráðharri. Tað var í hansara ráðharratíð – í 1937 – at hin tiltákna grein 7 varð avtíkin og feroyskt javnsett danskum sum kenslumál í skúlungum.

Tá ið Javnaðarmenn, teir Radikalur og Rættisforbundið samdust um at skipa samgongustjórn aftaná valið í 1957, gjørdist Jørgen Jørgensen kenslumálaráðharri av nýggjum. Hann kom aftur í sín gamla sess frá Staunings-tíðini og hevur nú verið við til at fingið í lag eina nýggja skúlaskipan í Danmark.

Í gjár opnaði Jørgen Jørgensen stevnu Føroya lærarafelags. Á ferðini í Føroyum skal hann m. a. innviga hin nýggja skúlan í Oyðarfirði.

Vit heilsa Jørgen Jørgensen, kenslumálaráðharra og konuni væl komin og ynskja teimum góða ferð viðari um landið.

Snópnir

sita teir nú, sum ikki smæddust við at fara við ósannindum í radarmálinum.

Teir segdu, at ongar radarstøðir vóru í Danmark, og at Føroyar vóru valdar sum støði fyri radarstøð, tí tær, segdu teir, at »hinir« (danir) høvdu sagt: »okkara úggjgjar vóru so fólkaátækar, at ólukkan skuldi ikki vera so stór, um ein brint-ella atombumba varð tveitt niður her heldur enn í Danmark ella annað enn og fólkaríkari land.«

Men nú veit hvør smádrongur, at hetta er ósannind: Í Danmark er hópur av radarstøðum, og har eins og í Íslandi, Svøríki, Noregi og víða um í verðulíni verða radarstøðir bygdar í hópatali, og

nú víta øll, at eystanmenn og vestanmenn eru greiðir yvir, at tað er vónleyst at tveita atombumbur við tí í hyggju at forða radarstøðaravarding, tí báðir partar eiga so fult upp av radarstøðum, at tað altíð vilja verða nakrar eftiri at siga frá aftaná eina roynd at oyða »radareyguni«, og at málið er júst at hava so nógv ávarigartól, at eingin skal hætta sær at leypa á;

nú víta eisini øll, at ein grýtan av atom-ella brintbumba á land nærindis Føroyum, vil gera luftina kring okkum so »radioaktiva«, at her verður einki kykt at liva í longdini: Vatn og føði, vit nýta, vilja verða gjørd so drepanið radioaktiv, at eingin á hesum klettum býður bótur.

Nú sita teir snópnir, eystanmenn okkara! tók ein til.

So er!